

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

ДОПУЩЕНО до захисту
Завідувач кафедри, к.т.н., доц.
Г.Н. Полетаєва
«__» _____ 20__ р.

**СИМВОЛІКА ЗИМОВИХ СВЯТ У ДИЗАЙНІ ПРИВІТАЛЬНИХ
ЛИСТІВОК: ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
022 Дизайн

Виконавець: Студент групи 6Д _____	Данилюк В. Л. (ПІБ)
Керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент _____	Білик А.А (ПІБ)
Консультанти з розділів: Основний розділ кандидат мистецтвознавства, доцент _____	Білик А.А (ПІБ)
Нормоконтроль старший викладач _____	Шейник С.П. (ПІБ)

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

Кваліфікаційна робота
(Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи)

МАГІСТР
(освітній ступінь)

на тему: СИМВОЛІКА ЗИМОВИХ СВЯТ У ДИЗАЙНІ
ПРИВІТАЛЬНИХ ЛИСТІВОК: ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

Виконав: студент 6 курсу, групи 6Д
спеціальності

022 "Дизайн"

(шифр і назва спеціальності)

Данилюк В.Л.

(прізвище та ініціали)

Керівник кандидат мистецтвознавства,
доцент Білик А.А.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Ткаченко Р.В., канд.мист., доцент
(прізвище та ініціали)

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Інформаційних технологій та дизайну

Кафедра Дизайну

Освітній рівень Магістр

Спеціальність 022 Дизайн

(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Графічний дизайн

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри дизайну

к.т.н., доцент Г.Н. Полтаєва

“ ___ ” _____ 202 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Данилюк Вікторія Леонідівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи СИМВОЛІКА ЗИМОВИХ СВЯТ У ДИЗАЙНІ ПРИВІТАЛЬНИХ ЛИСТІВОК: ВІД ВИТОКІВ ДО СЬОГОДЕННЯ

керівник роботи канд. мист., доц. Білик А.А.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від 16 вересня 2025 р. №440-с

2. Строк подання студентом роботи 30.11.2025 р.

3. Вихідні дані до роботи наукові публікації, дослідження з теорії зимових свят, листівок, мистецтвознавства, візуальної комунікації, графічного дизайну; електронні ресурси, музейні каталоги, ілюстрації, фото- та відеоматеріали, зразки сучасних дизайн-проектів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) проаналізувати теоретико-методологічні засади дослідження символіки зимових свят; описати виникнення і традиції зимових свят та їх відбиття в дизайні; практична реалізація дизайн-проекту зі створення привітальних листівок.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. фотозразки символіки зимових свят 2. зразки листівок 3. Демонстраційні матеріали: ескізи, система кольорів, типографіка, макети для презентації.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання прийняв
Теоретико-методологічні засади дослідження символіки зимових свят	канд. мист., доц. Білик А.А.	15.04.2025	15.04.2025
Виникнення і традиції зимових свят та їх відбиття в дизайні	канд. мист., доц. Білик А.А.	30.05.2025	30.05.2025
Практична реалізація дизайн-проєкту зі створення привітальних листівок	канд. мист., доц. Білик А.А.	09.06.2025	09.06.2025

7. Дата видачі завдання 02.04.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Аналіз літератури та джерельної бази	08.04–10.06	
2.	Визначення змісту кваліфікаційної роботи	10.06–12.06	
4.	Робота над Вступом та Розділом 1	13.06–25.07	
5.	Робота над Розділом 2	26.07–30.08	
6.	Робота над Розділом 3	31.08–14.11	
7	Оформлення графічної частини	15.11–30.11	

Студент _____ **Данилюк В.Л.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ **Білик А.А.**
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Данилюк В.Л. Символіка зимових свят у дизайні привітальних листівок: від витоків до сьогодні – Рукопис.

Робота на здобуття освітнього ступеню магістра за спеціальністю 022 Дизайн. Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 2025.

У роботі розглянуто символіку зимових свят та особливості їх використання у дизайні привітальних листівок: від історичних витоків до сучасних тенденцій. Здійснено аналіз джерел, розглянуто культурологічні, історичні й соціальні аспекти формування святкової символіки Різдва та Нового року у світовій та українській традиції. Визначено, як трансформувалися візуальні образи зимових свят під впливом розвитку графічного дизайну, медіа та поліграфічних технологій. Особливу увагу приділено аналізу сучасних аналогів святкових листівок й виявленню принципів використання традиційних і нових символів у сучасній візуальній комунікації. На основі проведеного дослідження розроблено авторський дизайн-проект привітальних листівок.

Ключові слова: зимові свята, символіка, Різдво, Новий рік, графічний дизайн, привітальні листівки, візуальна комунікація, традиції, культурна спадщина.

ABSTRACT

Danyliuk V.L. Symbolism of winter holidays in the design of greeting cards: from the origins to the present day – Manuscript.

Thesis for the degree of Master of Arts in the specialty 022 Design. Kherson National Technical University. Khmelnytskyi, 2025.

The work examines the symbolism of winter holidays and the features of their use in the design of greeting cards from historical origins to modern trends. The sources were analyzed, the cultural, historical and social aspects of the formation of the festive symbolism of Christmas and New Year in the world and Ukrainian tradition were considered. It was determined how the visual images of winter holidays were transformed under the influence of the development of graphic design, media and printing technologies. Special attention was paid to the analysis of modern analogues of holiday cards and the identification of the principles of using traditional and new symbols in modern visual communication. Based on the research conducted, an author's design project for greeting cards was developed.

Key words: winter holidays, symbolism, Christmas, New Year, graphic design, greeting cards, visual communication, traditions, cultural heritage.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СИМВОЛІКИ ЗИМОВИХ СВЯТ.....	11
1.1. Аналіз джерел з теми дослідження.....	11
1.2. Зимові свята як культурний феномен: історичні та соціокультурні аспекти.....	15
Висновки.....	21
РОЗДІЛ 2. ВИНИКНЕННЯ І ТРАДИЦІЇ ЗИМОВИХ СВЯТ ТА ЇХ ВІДБИТТЯ В ДИЗАЙНІ.....	22
2.1. Символіка Різдва та Нового року у світовій та українській традиції.....	22
2.2. Святкування зимових свят та їх відображення в графічному дизайні....	31
2.3 Використання символів зимових свят у вітальних листівках.....	38
Висновки.....	49
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ДИЗАЙН-ПРОЄКТУ ЗІ СТВОРЕННЯ ПРИВІТАЛЬНИХ ЛИСТІВОК.....	50
3.1. Аналіз аналогів святкових привітальних листівок.....	50
3.2. Вибір візуальних символів дизайн-проєкту та опис проєктної частини.....	66
Висновки.....	72
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:.....	75
Додаток А.....	83
Додаток Б.....	86
Додаток В.....	88
Додаток Д.....	94
Додаток Е.....	108

ВСТУП

Актуальність роботи. Символіка зимових свят є важливим компонентом культурної спадщини українського народу, що зберігає уявлення про світ, добро, родинність і оновлення. У сучасному дизайні привітальних листівок ця символіка виконує не лише естетичну, але й комунікативну та ідентифікаційну функцію, сприяючи відтворенню національних традицій у візуальній культурі. В умовах глобалізації та стандартизації візуальних образів особливої ваги набуває звернення до автентичних знаків і символів, притаманних українській культурі, їх осмислення й адаптація в сучасному дизайні. Оскільки у період радянського союзу святкова символіка була штучно трансформована: нав'язувалися вигадані символи (Дід Мороз, червоний колір, «радянська ялинка» тощо), це призвело до деформації уявлень про справжні українські традиції.

Актуальність дослідження зумовлена потребою збереження національної культурної ідентичності у сфері графічного дизайну, а також пошуком нових художньо-образних рішень, що поєднують традицію та сучасність у створенні привітальних листівок до зимових свят.

Мета роботи – визначення особливостей символіки зимових свят у дизайні привітальних листівок, простежити еволюцію її використання від народних традицій до сучасних художньо-графічних практик, а також виявити принципи інтеграції традиційної святкової символіки у сучасний дизайн.

Мета дослідження зумовила потребу вирішення таких **завдань**:

- проаналізувати джерела з теми дослідження;
- дослідити зимові свята як культурний феномен, їх історичні та соціокультурні аспекти;
- охарактеризувати символіку Різдва та Нового року у світовій та українській традиції;
- описати святкування зимових свят та їх відображення в графічному дизайні;

- узагальнити використання символів зимових свят у вітальних листівках;
- провести аналіз аналогів святкових привітальних листівок;
- здійснити вибір візуальних символів дизайн-проєкту та провести опис проєктної частини.

Об’єкт дослідження – мотив зимових свят у дизайні привітальних листівок.

Предмет дослідження – символіка зимових свят та її художньо-образне відображення у дизайні привітальних листівок.

Методи дослідження. Оскільки дослідження присвячене вивченню символіки зимових свят у дизайні привітальних листівок, застосовано комплекс методів, що забезпечують всебічне розкриття теми.

Історико-культурний метод використано для простеження витоків та еволюції символів у народній культурі та дизайні.

Мистецтвознавчий і візуальний аналізи дадуть змогу дослідити художньо-образні, композиційні та колористичні, стилістичні особливості листівок різних періодів.

Семіотичний метод сприятиме інтерпретації символів як елементів знакової системи, що формують смислову структуру зображення.

Порівняльно-аналітичний метод забезпечить можливість зіставлення традиційних та сучасних зразків привітальних листівок, а системний підхід дасть змогу розглядати символіку як компонент цілісної візуально-комунікативної структури.

Метод аналізу допоможе визначити умови формування символів зимових свят, ключові періоди розвитку листівок та вплив історичних та технологічних процесів.

Наукова новизна зумовлена тим, що в Україні різдвяна символіка добре вивчена в етнології й культурології, але в дизайні ця тема майже не розкрита. Також новизна полягає в комплексному міждисциплінарному аналізі символіки зимових свят, що поєднує культурологічний, історичний та дизайнерський

підходи до вивчення символів Різдва та Нового року. На відміну від існуючих досліджень, у роботі систематизовано світові та українські традиції зимової символіки та простежено її еволюцію у контексті графічного дизайну й конкретно у жанрі вітальних листівок.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони можуть бути використані в сучасній дизайнерській практиці для створення вітальних листівок та інших святкових поліграфічних продуктів. Систематизація символів зимових свят і визначення їхньої ролі у формуванні візуального образу листівки надає дизайнерам чіткі орієнтири для роботи з традиційною та сучасною символікою. Отримані висновки можуть застосовуватися у розробленні концепцій святкової айдентики, друкованої та цифрової продукції, рекламних матеріалів, сувенірної графіки.

Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження підтверджено доповіддю на конференції «Дизайн і глобалізація в умовах сучасних реалій» (13 березня 2025 р.). Основні положення роботи відображено в опублікованих тезах конференції.

Структура магістерської роботи обумовлена метою і завданням дослідження. Праця складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків, додатків, списку використаних джерел (67 позицій). Загальний обсяг тексту роботи складає 111 сторінок (основна частина 67 сторінок).